

VISOKA ZDRAVSTVENA ŠOLA V CELJU

DIPLOMSKO DELO

**SEZNANJENOST LAIKOV S TEMELJNIMI POSTOPKI OŽIVLJANJA
IN UPORABO AVTOMATSKEGA ZUNANJEGA DEFIBRILATORJA V
SAVINJSKI REGIJI**

**AWARENESS OF LAYMEN IN THE SAVINJSKA REGION THROUGH
BASIC RESUSCITATION PROCEDURES AND THE USE OF AN
AUTOMATIC EXTERNAL DEFIBRILLATOR**

Študent: JAN GORJANC

Mentor: pred. BARBARA SMRKE, mag. zdr. nege

Somentor: doc. dr. BORIS MIHA KAUČIČ, dipl. zn., univ. dipl. org.

**Študijski program: VISOKOŠOLSKI STROKOVNI ŠTUDIJSKI
PROGRAM ZDRAVSTVENA NEGA**

CELJE, 2021

POVZETEK

Uvod: Nenadni srčni zastoj, zastoj srca in dihanja nastopi brez predhodnih opozorilnih težav in je tretji najpogostejši vzrok umrljivosti v Evropi. Hitro prepoznavanje in reagiranje ob prvih opozorilnih znakih lahko vodi v uspešno reševanje človeškega življenja. Z raziskavo smo želeli ugotoviti seznanjenost laikov s temeljnimi postopki oživljanja in uporabo avtomatskega zunanega defibrilatorja v savinjski regiji.

Metoda: Uporabili smo kvantitativno metodo raziskovanja, metodo deskripcije in sinteze. Pridobivanje podatkov je potekalo s tehniko anketiranja. Za zbiranje podatkov smo kot instrument uporabili strukturirani anketni vprašalnik, oblikovan na podlagi pregleda literature. Uporabili smo neslučajnostni priložnostni vzorec, v katerega smo vključili 100 laikov v savinjski regiji. Analizirane podatke smo s pomočjo programa Microsoft Excel oblikovali v tabele in grafe.

Rezultati: Anketirani laiki na obravnavanem območju v 86,5 % poznajo enotno številko za klic nujne medicinske pomoči. 76,0 % anketirancev je znanje o temeljnih postopkih oživljanja pridobilo v zadnjih 10 letih, vendar je njihova stopnja teoretičnega znanja nizka. Pri simulacijah primerov je bilo uspešnih vsaj 72,9 % anketiranih laikov, medtem ko je 43,8 % laikov že nudilo eno izmed oblik prve pomoči. Vsi anketirani laiki poznajo avtomatski zunanji defibrilator, aplikacijo, preko katere lahko preverijo dostopnost avtomatskega zunanje defibrilatorja, pozna 66,7 % sodelujočih. 76,0 % laikov pozna nevarnosti električnega sunka za osebo, ki nudi pomoč žrtvi z avtomatskim zunanjim defibrilatorjem. Najslabši rezultat znanja (44,8 %) je pri reakciji po drugi defibrilaciji, ko žrtev diha in nima znakov poškodb.

Razprava in sklep: V raziskavi sodelujoči laiki nimajo zadostnega teoretičnega znanja o temeljnih postopkih oživljanja, so pa v večini pripravljeni nuditi temeljne postopke oživljanja z uporabo avtomatskega zunanje defibrilatorja. Anketirani laiki poznajo avtomatski zunanji defibrilator, znanje pa so največkrat pridobili na tečaju prve pomoči. Pri nudenju temeljnih postopkov oživljanja z uporabo avtomatskega zunanje defibrilatorja in demografskih podatkih udeleženih so najboljše rezultate dosegli anketirani laiki ženskega spola, anketirani laiki s podiplomsko, univerzitetno in višješolsko strokovno izobrazbo in stari med 41 in 50 let.

Ključne besede: temeljni postopki oživljanja, avtomatski zunanji defibrilator, umetno dihanje, srčni zastoj, prva pomoč, laiki.

SUMMARY

Introduction: Sudden cardiac arrest, cardiac and respiratory arrest occurs without prior warning problems and is the third most common cause of death in Europe. Rapid recognition and response to the first warning signs can lead to a successful rescue of human life. The aim of the research was to determine the familiarity of lay public with the basic resuscitation procedures and the use of an automated external defibrillator in the Savinjska region.

Method: We used the quantitative research method, the method of description and synthesis. For the data acquisition, we used a survey technique. For data collection, we used a structured survey questionnaire, based on a literature review. We used a non-random ad hoc sample in which we included 100 lay people in the Savinjska region. We used Microsoft Excel tables and graphs to analyze the data.

Results: 86,5 % of the surveyed lay people in the area know a single number for calling the Emergency Medical Service. 76,0 % of respondents have acquired knowledge about basic resuscitation procedures in the last 10 years, but their level of theoretical knowledge is low. At least 72,9 % of lay people surveyed, were successful in case simulations, while 43,8 % of lay people already provided one form of first aid. All surveyed lay people know the automated external defibrillator device, the application through which they can check the availability of the automated external defibrillator is known to 66,7 % of participants. 76,0 % of lay people know the dangers of electric shock for a person who offers help to a victim with an automated external defibrillator. The worst knowledge score (44,8 %) is in the reaction after the second defibrillation, when the victim is breathing and shows no signs of injury.

Discussion and conclusion: The lay people involved in the research do not have sufficient theoretical knowledge about basic resuscitation procedures, but most of them are willing to offer basic resuscitation procedures using automated external defibrillator. Lay people surveyed are familiar with the automated external defibrillator device, and most often acquired the knowledge in a first aid course. In providing basic resuscitation procedures using automated external defibrillator and demographic data of participants, the best results were achieved by female lay respondents, lay respondents with postgraduate, university and post-secondary professional education and aged between 41 and 50 years.

Key words: basic resuscitation procedures, automated external defibrillator, life breath, cardiac arrest, first aid, lay person.